

Nyt fra fagkonsulenten i psykologi September 2011

Kære kolleger

Efter ni måneder uden fagkonsulent i faget glæder det mig at meddele, at **psykologi** igen har en fagkonsulent. Jeg glæder mig til at tage fat og løse diverse opgaver, og jeg glæder mig til samarbejdet med alle psykologilærere i de gymnasiale uddannelser og den faglige forening. Vi står lige nu i en situation, hvor der er udskrevet valg, og der sker ikke de store ting, inden det er afgjort. Vi må afvente og se, hvilke konsekvenser valget kan få for UVM.

Strukturændringer i UVM

Først en gammel nyhed om omstruktureringen i undervisningsministeriet. Den 1.marts 2011 omlagdes Undervisningsministeriets struktur. Nu er der tre styrelser: Uddannelsesstyrelsen, Kvalitets-og Tilsynsstyrelsen og UNI-C. De to afdelinger, som har særlig interesse for de gymnasiale uddannelser er Uddannelsesstyrelsen og Kvalitets-og Tilsynsstyrelsen. Det nye er, at opgaver med undervisning og eksamen er blevet adskilt. Med strukturændringerne skete der ligeledes en reduktion i årsværket fra 473 til 398.

Uddannelsesstyrelsen

Afdelingen for almene uddannelser med bl.a. Kontor for Gymnasiale Uddannelser (kontorchef Torben Christoffersen indtil 1/10). Dette kontor tager sig af alt vedrørende undervisning i de gymnasiale uddannelser men ikke prøver og eksaminer. Ligeledes tager kontoret sig af pædagogikum, merit, optagelse, SU mm. Alle fagkonsulenter hører under Uddannelsesstyrelsen.

Kvalitets-og Tilsynsstyrelsen

Her ligger bl.a. Eksamenskontoret (kontorchef Erik Nexelmann). Dette kontor tager sig af al tilsyn og kontrol samt alle skriftlige og mundtlige eksaminer.

SRP

I skrivende stund afholdes der to konferencer i SRP. En på Rødkilde Gymnasium den 31.8 og en på Gladsaxe Gymnasium den 1.9. Fokus på konferencerne har været det tværfaglige samarbejde samt problemer omkring opgaveformuleringer. Målet er at lave opgaveformuleringer der (1) honorerer de faglige mål i SRP-læreplanen, (2) fagenes faglige mål samt (3) giver mulighed for integration af fagene i besvarelsen, så der ikke er tale om to sidestillede opgaver.

På konferencernes workshops præsenteredes bl.a. materiale fra fagkonsulenterne, som kan vejlede i måder at lave opgaveformuleringer på. Hvis man ikke har haft mulighed for at deltage i konferencerne, kan man hente materialet fra psykologi på EMU.

I forbindelse med SRP vil jeg gøre opmærksom på revideringen af læreplanen i 2010. Målene om at demonstrere evne til faglig fordybelse og til at sætte sig ind i nye faglige områder kan have særlig interesse. Ligeledes er målet om at demonstrere evne til at udvælge, anvende og kombinere forskellige faglige tilgange og metoder af interesse.

De nævnte mål præciserer, at eleverne skal inddrage *nye* faglige områder i faget i forbindelse med SRP. Det betyder, at det vil være en rigtig god ide at inddrage materiale udover det, der er gennemgået i forbindelse med undervisningen. Det kan bl.a. sikres gennem at vedlægge bilag i forbindelse med opgaveformuleringen. Ligeledes vil det være en rigtig god ide at lægge op til, at de faglige mål i psykologi om at forholde sig kritisk til teorier og undersøgelser bringes i spil i opgaveformuleringen.

Der er særlige problemer omkring samarbejdet mellem sprogfagene og psykologi, som også den tidligere fagkonsulent har skrevet om. Faget psykologi beskæftiger sig ikke med fiktion som sådan, men i SRP er der gode muligheder for at reflektere over, hvordan psykologiske problemsstillinger beskrives i fiktion og sammenligne det med den psykologiske litteratur. Hvad er det fiktionen kan? Hvilke virkemidler anvendes til at beskrive og ofte forstærke hovedpersoners psykologiske dilemmaer? Det er klart, at man skal være fleksibel og kreativ for at lave præcise opgaveformuleringer, der ikke enten ensidigt tilgodeser det ene fag eller adskiller fagene i besvarelsen. Dette område fortjener mere

opmærksomhed, så det vender jeg tilbage til i en senere skrivelse.

Kriterier for den gode opgaveformulering

- Opgaveformuleringen skal være afgrænset og præcis og give mulighed for at honorere de faglige mål i SRP
- Et antal faglige mål i psykologifaget skal i spil
- Opgaveformuleringen skal lægge op til, at problemformuleringen kan belyses fagligt gennem viden fra den videnskabelige psykologi
- Opgaveformuleringen skal klart angive, at der er tale om to fag, og den skal sikre, at fagene hver især kan komme i spil på en måde, der sikrer honorering af faglige mål i fagene. Det overordnede mål må være, at det to fag *sammen* bidrager med mere end det enkelte fag til belysning af en problemstilling.

Her er foreløbig et lille eksempel fra en opgaveformulering med engelsk som er lavet lidt bedre fra materialet til SRP konferencerne. Den nye fagkonsulent i engelsk Hanne Kær Pedersen har medvirket til at omformulere.

Eksempel på en mindre god opgaveformulering

Columbine High: Ondskab eller gruppepsykologiske processer

1. Der ønskes en redegørelse for teorier om ondskab.
2. Diskuter hvorvidt teorier om ondskab kan forklare begivenhederne på Columbine High School, samt om andre

- faktorer kan have spillet ind.
Inddrag her relevant litteratur.
3. Anvend romanen *We need to talk about Kevin* af Lionel Shriver. Analyser ud fra en dybdegående personkarakteristik af Kevin årsagen til hans handlinger. Vurder dernæst om disse årsager kan forklare Columbine High School massakren.

Kommentar

ad 1. Det kunne med fordel præciseres, hvor mange teorier der skal inddrages for at undgå mange siders redegørelse af teori, som måske ikke bruges til noget i besvarelsen. Med denne type spørgsmål risikerer man, at eleven bliver overvældet og skriver i punktform, og man får måske ikke lagt ordentligt op til, at den psykologiske viden skal bringes i spil i forhold til den overordnede opgaveformulering.

Ad 2: Det kunne være en fordel at præcisere, hvilke teorier der skal diskuteres. I princippet kan man risikere, at der ikke er overensstemmelse mellem 1 og 2. Det vil også være en fordel eksplicit at lægge op til en kritisk vurdering af teori for at kunne honorere et vigtigt fagligt mål i psykologi.

Ad 3: Der er ikke en egentlig sammenhæng mellem de to første dele af opgaveformuleringen og den sidste med det fiktive værk. Man beder fx ikke om at forholde sig til, om Kevin er 'ond', eller om det er hans personlighed. Det tværfaglige i projektet burde stå stærkere her.

Hvordan samme opgaveformulering kunne blive bedre

Columbine High: Ondskab eller gruppepsykologiske processer

Der ønskes en redegørelse for og en kritisk vurdering af to teorier om ondskab i forhold til begivenhederne på Columbine High School, herunder en kort diskussion af om andre faktorer end 'ondskab' kan have spillet ind. Inddrag relevant psykologisk litteratur af eget valg.

Med baggrund i romanen *We need to talk about Kevin* af Lionel Shriver ønskes en personkarakteristik af Kevin og en analyse af årsagen til hans handlinger.

Diskutér dernæst i hvilket omfang bogens forklaringer på Columbine High School massakren svarer til den psykologiske litteratur.

AT

Der er planlagt fire konferencer om AT med fagkonsulenterne i AT samt andre fagkonsulenter rundt omkring i landet.

27/9 Århus Statsgymnasium
28/9 Københavns Åbne Gymnasium
4/10 Rødkilde Gymnasium
6/10 Høje-Taastrup Gymnasium

Faglige mål og eksamen

Der har været politisk snak om det faglige niveau og kvalitetssikring i pressen her for nylig. Der vil uden tvivl komme mere fokus på de faglige mål og graden af målopfyldelse i forbindelse med eksamen i alle fag. Jeg opfordrer derfor alle kolleger til at præcisere, hvilke faglige mål de arbejder med i deres undervisningsforløb, sådan at

det står klart i undervisningsbeskrivelserne. Man skal også være opmærksom på, at det er de faglige mål, der er i spil i eksamenssituationen. Derfor er det en god ide at træne samtlige faglige mål i den daglige undervisning, sådan at elever og kursister kan honorere dem i eksamenssituationen. Som bekendt er man ikke forpligtet på et pensum i de nye læreplaner. Det er de faglige mål og kernestoffet, der skal være omdrejningspunktet i tilrettelæggelsen af undervisningen, så det er bedre at læse lidt mindre stof og arbejde grundigt med de faglige mål. Eksamensspørgsmål skal formuleres ud fra faglige mål og den psykologiske viden, der knytter an til de temaer, der er gennemgået i undervisningen. Alle spørgsmål skal være af en sådan karakter, at en elev har *muligheden* for at få den højeste karakter ud fra en vurdering af "graden af målopfyldelse".

Konference i psykologi til foråret

Da psykologi har været uden fagkonsulent så længe, har faget fået bevilget en konference her i foråret. Hvis der ude blandt psykologilærerne er emner, som man ønsker taget op på en sådan konference, så skriv til mig med en begrundelse.

Fagkonsulent
Jette Hannibal

Jette.Hannibal@udst.dk
direkte tlf. +45 2273 7948